



# Eind van verdorde gazons in zicht

## Nieuwe grasmengsels doen het beter bij droogte

**Lange droogteperiodes en hittegolven zorgen voor verdorde gazons. Tegelijkertijd wordt beregening aan banden gelegd. Barenbrug mikt op droogte- en hittebestendigere grassoorten die snel herstellen. 'Als het gaat regenen, heb je zo weer groen gras.'**

Auteur: Bart Mullink

In het voorjaar kan het al droog zijn, met weken aaneen zonder noemenswaardige neerslag. Op warme en droge dagen draaien veel tuinsproeiers overuren, opdat de bloemen en het gazon blijven groeien. Mensen maken zo van hun tuin een oase, letterlijk – en drijven daarmee drinkwaterbedrijven en waterschappen af en toe tot wanhoop. Bij een olopemd watertekort komt onvermijdelijk de roep om beregening te beperken. In uiterste gevallen zijn sproeiverbodden te verwachten.

Nederland verandert, zo merkt ook Floor Drissen van graszaadgigant Barenbrug. 'De klimaatverandering lijkt een trend die we niet kunnen keren. We zullen er met zijn allen op moeten inspelen.' Minder of helemaal niet beregenen is riskant voor de traditionele gazons met hun relatief ondiepe beworteling. Met een beetje pech is het gras na een hete en droge zomer niet alleen dor, maar voor een flink deel ook dood. Bij een bewortelingsdiepte van niet meer dan zo'n 10 tot 15 centimeter is de beschikbare watervoorraad snel op.

### Troef

Met dieper wortelende soorten zoals rietzwenk wordt een gazon een stuk droogtebestendiger. Wortels van rietzwenk groeien tot circa 70 centimeter diepte. Dankzij de capillaire werking is daar ook grondwater te benutten dat afkomstig

is van nog grotere diepte. 'Deze grassen kunnen veel efficiënter water uit de grond halen.'

Een andere optie, schetst Drissen, is planten gebruiken die genetisch zijn aangepast aan stresssituaties. Hij noemt in dit verband enkele specifieke veldbeemdrassen, zoals de zogeheten Resilient Blue-veldbeemden die Barenbrug heeft ontwikkeld. 'Deze blinken uit in veerkracht. In droge en hete omstandigheden nemen ze ook genoegen met minder vocht. De groei stopt en de huidmondjes gaan dicht, waardoor er geen water meer uit de bladeren verdampt.' Onder het maaiveld bewaren de veerkrachtige grassen hun troef voor later. 'In de wortels zit veel voeding opgeslagen, waarmee ze uit de voeten kunnen zodra er weer voldoende water is.'

Voortaan dus maar rietzwenk of Resilient Blue-veldbeemd zaaien, in plaats van het vertrouwde raaigras, dat zo gewaardeerd werd om zijn vlotte groei? Zo eenvoudig ligt het volgens Drissen niet. Een voordeel van raaigras is het grote herstelvermogen, op voorwaarde – dat wel – dat het voldoende wordt verwend met water en voeding. Vooral bij intensieve betreding, bijvoorbeeld door spelende kinderen of een levendige hond des huizes, is het herstelvermogen van de snelle groeier in elk geval welkom. Reden voor Barenbrug om te werken aan droogte- en hittebestendigere raaigrasva-

rianten. Dat resulteerde in RPR (*regenerating perennial ryegrass*). 'Bij testen op meerdere van onze stations, ook in warmere landen waaronder Italië, konden we zien dat dit RPR goed kan omgaan met droogte en tegelijk een hoge hitteresistentie heeft.'

### Combineren

Droogtetolerante en tegelijk bij schade goed herstellende gazons zijn volgens Drissen bij voorkeur zaadmengsels die de sterke eigenschappen van verschillende grassen combineren. 'Bijvoorbeeld RPR voor een groot herstelvermogen en Resilient Blue-veldbeemd voor veerkracht tijdens stress. Eventueel kan daar nog rietzwenk bij, afhankelijk van het bodemtype. In mediterrane streken wordt rietzwenk veel toegepast; in Nederland zou ik het vooral gebruiken op locaties met klapzand of bijvoorbeeld bij wadi's.'

De veerkrachtige veldbeemd en diepwortelende rietzwenk zullen minder gauw last hebben van droogte. Het raaigras zorgt vervolgens voor een snel herstel na afloop van de droogteperiode. Als het alleen om het uiterlijk gaat, zou tegenwoordig elke soort goed moeten zijn, denkt Drissen. 'Door veredeling zijn ze allemaal beschikbaar in fijnbladige varianten. Qua sierlijkheid zitten ze dus dicht tegen elkaar aan.'

### Uitloop

In Nederlandse tuinen, maar ook in vaak drukbezochte parken kan bijvoorbeeld Resilient Blue ervoor zorgen dat het gras nog relatief lang groen blijft bij weinig of geen beregening, terwijl het aandeel raaigras zorgt voor een snel herstel zodra er weer genoeg water is. Bijzonder aan de RPR-variant zijn de horizontale worteluitlopers. In plaats van de gebruikelijke losse polsvormige plantjes, zijn de plantjes bij RPR via horizontale wortels met elkaar verbonden.



4 min. leestijd

den in een ondergronds netwerk. Dit resulteert in een stevigere zode en zorgt voor nieuwe uitloop op beschadigde plekken. Kale plekken, mits niet te groot, kunnen zonder bijzaaien weer dichtgroeien.

Het is fijn als een grasmat droge en hete zomers kan overleven zonder beregening. Toch hoeven de tuinslang en -sproeier ook dan nog niet helemaal in de ban. Als het voorjaar al extreem droog is en in de zomer blijkt het weer raak, kan het zelfs het sterkste gras teveel worden, weet Drissen. 'Tegelijk wordt gras juist sterker als je niet te vaak sproeit. Het is zaak daarin een evenwicht te vinden.'

## 'Deze sterke grassen kunnen veel efficiënter water uit de grond halen'

Daarnaast blijkt er nog een verschil tussen het optimum en het acceptabele. 'Het is in elk geval beter in één keer wat meer te geven en het water dan de tijd te geven om wat dieper de grond in te zakken. Zo bevorder je ook dat de wortels dieper in de grond op zoek gaan naar water.'

Een prettige bijkomstigheid van een tijdelijk droge toplaag is verder dat straatgras verdwijnt. Dit wortelt alleen ondiep, is kwetsbaar en vraagt veel vocht en voeding. Misschien komt er nog straatgraszaad terecht op latere kale plekken. Maar als dit wordt afgetroefd door het aanwezige raaigras zodra er weer water is, krijgt het daar weinig kans, is de gedachte.

### Fouten

Drissen ziet een taak voor bedrijven in de groensector om klanten op weg te helpen. Natuurlijk met goed zaad, maar ook door ze te behoeden voor fouten door onkunde. 'Ik zie nog steeds mensen die bij een beetje droogte elke dag water geven. Die kunnen een flinke slag maken door dat minder vaak te doen, maar wel meer water in één keer. En dan niet midden op de dag als de verdamping hoog is, zoals maar al te vaak gebeurt. Nee: aan de randen van de dag, oftewel in de vroege ochtend of avond.'

Wat beregenen aangaat, is het in zijn visie zoals gezegd zaak het gouden midden te vinden. Een tijdelijk bruin gazon zal zich later snel herstellen, maar zelfs voor de meer droogtetolerante grasmengsels ziet hij grenzen. Zo zou de leus 'bruin is het tijdelijke zomergroen' die in het recente verleden opgeld deed in het golfbaanbeheer, alweer aan overtuigingskracht hebben verloren. 'Bij zowel een droog voorjaar als een droge hete zomer kan het gras weleens echt doodgaan en moet je opnieuw beginnen.'

### Bodem

Het is eveneens nuttig om het waterhoudend vermogen van vooral zandgronden te verbeteren, weet hij. Dit kan door maaisel minder af te voeren en meer te mulchen. Mulchen is goed

## ACHTERGROND



voor het gehalte organische stof in de bodem. Dankzij die organische stof houdt de grond water beter vast, voedingsstoffen keren terug in de grond in plaats van met het gft-afval mee te gaan, de grond krijgt een betere structuur en het bodemleven floreert, zo somt hij op. 'Het mulchlaagje aan het oppervlak helpt ook nog om verdamping tegen te gaan.' Het ideaal dat met verstandige maatregelen in zicht komt, is een circulaire grasmat. Barenbrug mikt op de eisen van het zogeheten Green Earth Label. Die staan voor groenbeheer met minder gebruik van water, meststoffen en pesticiden en tevens minder maaien. De graszaadgigant is actief op alle continenten met hun vele verschillende klimaatomstandigheden. De ervaring hiermee komt volgens Drissen goed van pas, nu het klimaat in Nederland verandert. Het begint kenmerken te vertonen die al bekend zijn uit andere gebieden. 'Als het nodig is, is alle opgebouwde kennis overal te gebruiken.'



  
**BE SOCIAL**  
Scan, lees & deel!



## 'Aan hoveniers de taak om particuliere klanten de weg te wijzen'

 Floor Drissen

 Barenbrug